

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz

www.finarbitr.cz

Evidenční číslo:

FA/1408/2014

Registrační číslo (uvádějte vždy
v korespondenci):

704/ZP/2013

Rozhodnutí

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 30. 12. 2013 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi na návrh ■■■ (dále také „Navrhovatelka“), proti AIG Europe Limited, organizační složka pro Českou republiku, IČO 24232777, se sídlem V Celnici 1031/4, 110 00 Praha 1 (dále také „Společnost“), vedeném podle tohoto zákona s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci odmítnutí plnění pojistného, o odvolání Navrhovatelky proti usnesení finančního arbitra o zastavení řízení ze dne 6. 1. 2014, evid. č. FA/616/2014, takto:

Odvolání navrhovatelky, ■■■, se podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítá a usnesení finančního arbitra o zastavení řízení ze dne 6. 1. 2014, evid. č. FA/149/2014, se potvrzuje.

Odůvodnění:

Usnesením ze dne 6. 1. 2014, evid. č. FA/149/2014, rozhodl finanční arbitr o zastavení řízení, které bylo zahájeno na návrh Navrhovatelky proti Společnosti ve věci odmítnutí pojistného plnění vyplývajícího ze smlouvy o úrazovém pojištění č. ■■■. Finanční arbitr řízení zastavil, protože shledal návrh Navrhovatelky nepřijatelným podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, neboť nenáleží do působnosti arbitra. V odůvodnění usnesení o zastavení řízení finanční arbitr s ohledem na vymezení působnosti finančního arbitra podle § 1 písm. e) zákona o finančním arbitrovi a systematickým výkladem zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, ve znění pozdějších předpisů, konstatoval mimo jiné, že „*finanční arbitr není příslušný k řešení sporu z úrazového pojištění, a to ani v případě, že následkem úrazu došlo ke smrti pojištěného nebo v případě, že úrazové pojištění bylo sjednáno jako doplněk pojištění životního*“.

Usnesení o zastavení řízení Navrhovatelka napadla podáním označeným jako „Stížnost do usnesení finančního arbitra ze dne 6. ledna 2014“ doručeným finančnímu arbitrovi dne 24. 1. 2014, evid. č. FA/616/2014 (dále jen „Odvolání“). Navrhovatelka v Odvolání mj. namítá, že „*v případě teleologického výkladu práva lze však dovodit skutečnost, že oba dva produkty[,] byt' jsou spotřebiteli předkládány samostatně[,] se v zásadních principech neliší, a to zejména s ohledem na obecná ustanovení o pojištění osob*.“ Podle názoru Navrhovatelky by se tudíž finanční arbitr „*neměl striktně držet své kompetence v rámci své příslušnosti a snažit se naplnit svůj primární cíl, čímž je aktivní ochrana práv spotřebitele, zejména v situacích, kdy je ve sporu postaven do výrazně*

nevýhodné pozice při domáhání se svých práv zejména s přihlédnutím na dobré mravy.“ Závěrem Navrhovatelka apeluje na finančního arbitra „*k přehodnocení jeho postoje[,] a to s ohledem na jeho postavení ve společnosti a s odkazem na ustanovení § 21 odstavec 3 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů*“, neboť v uvedeném ustanovení spatřuje „*jakousi zásadu vstřícnosti a ochrany spotřebitele vůči silnému a sebevědomému ekonomickému subjektu*“.

Usnesení o zastavení řízení bylo doručeno Navrhovatelce dne 10. 1. 2014. Odvolání navrhovatelky bylo doručeno dne 24. 1. 2014. Finanční arbitr konstatuje, že Navrhovatelka odvolání podala podle § 83 odst. 1 správního řádu v zákonem stanovené lhůtě.

Finanční arbitr posoudil všechny námitky, které Navrhovatelka v odvolání vznesla, a uvážil o nich takto. Finanční arbitr plně odkazuje na odůvodnění usnesení o zastavení řízení. Působnost finančního arbitra je vymezena taxativně v ustanovení § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Zákonem č. 278/2013 Sb. došlo s účinností od 1. 11. 2013 k rozšíření působnosti finančního arbitra, který je od uvedeného data příslušný také k rozhodování sporu mezi pojišťovnou nebo pojišťovacími zprostředkovatelem a zájemcem o pojištění, pojistníkem, pojištěným, oprávněnou osobou nebo obmyšleným při nabízení, poskytování nebo zprostředkování životního pojištění.

Definici „životního pojištění“ zákon o finančním arbitrovi neobsahuje. Tento pojem je tak nezbytné vykládat podle právních předpisů upravujících pojištění, a to takových, které byly účinné v době, kdy bylo pojištění sjednáno.

V tomto případě, pojistná smlouva č. ■■■ o úrazovém pojištění osob byla uzavřena dne 14. 1. 2009, tedy za účinnosti zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, ve znění pozdějších předpisů. Životní pojištění bylo upraveno v Hlavě IV – pojištění osob díle 2. Podle ustanovení § 54 odst. 1 bylo možné v životním pojištění pojistit fyzickou osobu zejména pro případ smrti, dožití se určitého věku nebo dne stanoveného v pojistné smlouvě jako konec soukromého pojištění, anebo pro případ jiné skutečnosti týkající se změny osobního postavení této osoby. Oproti tomu úrazové pojištění bylo upraveno v samostatném oddílu 3 Hlavy IV jako pojištění, ze kterého poskytne pojistitel pojistné plnění ve výši stanovené v pojistné smlouvě, došlo-li k úrazu pojištěného. Systematickým výkladem citovaných ustanovení tak lze dovodit, že se jedná o odlišné druhy pojištění a ze soukromoprávního hlediska nelze úrazové pojištění podřadit mezi pojištění životní.

Na tom nic nemění ani skutečnost, že v příloze č. 1 k zákonu č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění účinném v okamžiku sjednání pojistné smlouvy, je v části A Odvětví životních pojištění v bodě 6 zařazeno také pojištění pro případ úrazu nebo nemoci, je-li doplňkem pojištění podle odvětví 1 až 5. Úrazové pojištění jako takové lze nalézt v části B Odvětví neživotních pojištění. Jakkoliv by tedy i z citovaného veřejnoprávního předpisu vyplývalo, že úrazové pojištění za určitých okolností může být druhem životního pojištění, podle názoru finančního arbitra má toto rozčlenění ryze veřejnoprávní charakter a je určující pouze z hlediska rozsahu oprávnění (povolání k provozování pojišťovací činnosti), které příslušná pojišťovna od České národní banky získala. Soukromoprávní charakter úrazového pojištění jako pojištění neživotního není tímto veřejnoprávním rozčleněním nijak dotčen.

Ustanovení § 21 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi, na které odkazuje Navrhovatelka, ukládá finančnímu arbitrovi povinnost poskytovat *navrhovatelům na jejich žádost pomoc v souvislosti se zahájením řízení, zejména při sepsání, podání nebo doplnění návrhu a kdykoliv v průběhu řízení.* Tato pomoc se však může projevit právě a jen v rozsahu a způsobem předvídaným citovaným ustanovením a celým zákonem o finančním arbitrovi.

Neznamená, že by finanční arbitr byl oprávněn svou vlastní rozhodovací činností svou působnost jakkoliv rozšiřovat. Finanční arbitr, byť v českém právním řádu specifický orgán mimosoudního rozhodování sporů, je orgánem veřejné moci. Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky „[s]tátní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon“. Obdobně podle čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod „[s]tátní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví“. I podle ustanovení § 2 odst. 2 správního řádu, jehož použití v řízení před finančním arbitrem samotný zákon o finančním arbitrovi předpokládá, platí, že „[s]právní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena“.

Pokud by měl zákonodárce v úmyslu stanovit příslušnost finančního arbitra šířeji, tedy i na další druhy pojištění než jen na životní pojištění, musel by tak v souladu s ústavními principy demokratického státu učinit výslovně, jasně a jednoznačně. S ohledem na zásadu právní jistoty je finanční arbitr toho právního názoru, že nelze účastníky sporu vystavit nebezpečí, že meritorní rozhodnutí ve věci vydané finančním arbitrem bude následně shledáno nicotným, neboť příslušnost finančního arbitra k rozhodnutí ve věci nebyla zákonem dána.

Finanční arbitr posoudil námitky uvedené v odvolání a dospěl k závěru, že odvoláním napadené usnesení není v rozporu s právními předpisy, ani není věcně nesprávné, proto postupoval podle § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 90 odst. 5 správního řádu a rozhodl, tak jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í o o d v o l á n í :

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

V Praze dne 3. 3. 2014

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr